

יום שלישי י"ג תמוז תשפ"ב, 12/07/22

לכבוד,

מנהלי בתי הספר,

מרכזי המקצוע והמורים לתנ"ך

בחינוך הממלכתי,

חוזר מפמ"ר תנ"ך בחינוך הממלכתי תשפ"ג/1

"רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת.....".... (ישעיהו י"א, ב')

"רוח נכון חדש בקרבך... (תהילים נא', יב'), אמנם הוא שמו של הפתוח המקצועי שלנו, שהפך לאות ומופת, אך יותר מכל, הוא מבטא את הרוח הנכון והמענה המקצועי להתחדשות וחדשנות המתבקשת במערכת. רפורמת "ההתחדשות הלמידה" תתפוס את מקומה במערכת החינוך החל משנת תשפ"ג, ואנחנו המורים נצטרך "רוח חכמה ובינה, רוח עצה וגבורה ורוח דעת", על מנת שנוכל ליישמה ברוח הנכון.

תכני הלימוד בתחומי המח"ר (מורשת, חברה ורוח) הם בעלי הפוטנציאל ליצור חוויות למידה עמוקות, מעוררות חשיבה והשראה ורלוונטיות לעולם הלומדות והלומדים, ומתוך כך לפתח זהות ושייכות. **מורי המח"ר** הינם בעלי היכולת לעורר בתלמידים סקרנות ועניין ולייצר את המוטיבציה ללמידה. **תלמידי העל יסודי** מסוגלים, לא רק להשיג בקיאות בתכנים הנלמדים במקצועות המח"ר, אלא גם לחשוב ולדון בהם באופן ביקורתי, לחקור אותם בצורה עצמאית ויצירתית ולהציג את מחשבותיהם ורעיונותיהם המתגבשים בכתב ובע"פ.

כשיצאנו לדרך לרפורמת התחדשות הלמידה, לאור הנחות היסוד הללו, שאלנו את עצמנו את שתי השאלות הבאות:

- כיצד ניתן לממש את הפוטנציאל הגלום בלימודי המח"ר, ולאפשר למורים, לתלמידים ולתכנים הנלמדים לבוא לידי ביטוי?
- באילו דרכים יכולה מערכת החינוך לאפשר במערכת בחירה והתאמה ולצידן להבטיח את מימוש הפוטנציאל על ידי כלל התלמידים במערכת?

תכנית התחדשות הלמידה , באה במטרה לענות על השאלות הללו.

תהליכי ההתחדשות הלמידה ברובם אינם חדשים לנו, ואלה נעשו לאורך השנים בתנ"ך ממלכתי. אם כי היו אלה תהליכים שהיו מנת חלקם של מעטים במערכת. כוונתה של התחדשות הלמידה להרחיב, להגדיל ולצקת משמעות נוספת, לחוויית ההוראה למידה וההערכה, ולהחילם על כל המערכת.

זה המקום להודות לכם מורים יקרים, על השותפות והשיתוף, בתקופה מאתגרת ומורכבת מעין זו שחווינו בשנים האחרונות. במסירות אין קץ, במחויבות ואחריות, הקפדתם להוביל את תלמידיכם במקצועיות למקום מבטחים. **בהערכה והוקרה רבה!**

חוזר זה עוסק בנושאים הבאים :

1. התחדשות הלמידה

א. לימודי היסוד של תנ"ך בכיתות י"א- י"א

א.1 נתיב למידה מתחדשת

א.2 נתיב דיגיטלי

א.3 נתיב מורים שותפי פיתוח

ב. העבודה המסכמת בכיתה י"ב

ב.1 נתיב העבודה הרב תחומית

ב.2 נתיב העבודה הבינתחומית

2. הגפ"ן – גמישות פדגוגית ניהולית

3. תכנית הלימודים

4. לימוד התנ"ך מתוך ספר תנ"ך

5. אתר תנ"ך ממלכתי

6. הכשרת מורים

א. מורים מנחים בחינוך העל יסודי

ב. הכשרת מורים במוסדות להשכלה גבוהה

7. פיתוח מקצועי

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

- א. מתווה הפיתוח המקצועי "ורוח נכון..."
- ב. "הכוורת" על יסודי
- ג. פיתוח מקצועי מקוון למורי היסודי
- ד. מצפ"ן- מערכת ניהול הפתוח המקצועי
- ה. חובת ההשתתפות בפיתוח המקצועי
- ו. ימי עיון תשפ"ג

8. החינוך היסודי

- א. תכנית הלימודים
- ב. תכנית הלימודים בכיתה א'
- ג. קבלת ספר בראשית בכיתה א'

9. החינוך העל יסודי

- א. חטיבת הביניים
- א.1 תכנית הלימודים
- א.2 הערכות חלופיות
- ב. חטיבה עליונה
- ב.1 תכנית הלימודים
- ב.2 הערכה חלופית 30%
- ב.3 הערכה פנים בית ספרית

10. בחינות הבגרות בשנת הלימודים תשפ"ג

- א. מבנה בחינת הבגרות בהיקף 2 יחידות לימוד שאלון 70% לנבחנים אינטרניים
- ב. בחינת הבגרות בהיקף 2 יחידות לימוד שאלון 70% - שאלון מותאם
- ג. בחינת בגרות מתוקשבת בהיקף 2 יחידות לימוד שאלון 70% לתלמידים בעלי התאמות לימודיות
- ד. בחינות בעל פה
- ה. בחינת הבגרות בהיקף 2 יחידות לימוד לעולים חדשים
- ו. תכנית ההיבחנות 30 - 70 לתלמידי כו"ח
- ז. הישגי בחינות הבגרות בבחינות החורף תשפ"ב
- ח. החממה הפדגוגית
- ח1. בחינת בגרות מתוקשבת עתירת מדיה 2 יחידות לימוד
- ח2. "מבראשית" - תכנית ממירה בגרות
- ח3. תכניות תמ"ר
- ח4. הטמעת פריטים מקדמי חשיבה ועמ"ר בבחינות החיצוניות
- ט. בחינות הבגרות ביחידות המורחבות על פי תכנית 70-30

מדינת ישראל
 משרד החינוך

למידה בונה אדם
 המזכירות הפדגוגית
 אגף א' מורשת

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

י. מועדי הבחינות ומספרי השאלונים על פי תכניות הלימודים

11. נבחני משנה ואקסטרנים

- א. בחינות הבגרות בהיקף 2 יחידות לימוד לנבחני משנה ואקסטרנים
- ב. בחינות הבגרות בהיקף 2 יחידות לימוד לנבחני משנה ואקסטרנים עולים
- ג. בחינות הבגרות ביחידות המורחבות לנבחני משנה ואקסטרנים
- ד. מועדי הבחינות לנבחני משנה ואקסטרנים

12. תכניות ופעילויות להעשרת הלמידה בתנ"ך

- א. מוזיאון ארצות המקרא
- א1. פעילויות וסיורי העשרה
- א2. משפט לימודי
- ב. "תורה נביאים... וכותבים!"
- ג. חידון התנ"ך
- ד. העשרות לימודיות - 929
- ה. החברה לחקר המקרא

13. מערך צוות ההדרכה בתנ"ך

לפניכם ההנחיות והנהלים בתחום הדעת על כל היבטיו.

1. התחדשות הלמידה:

מטרתה המוצהרת של מערכת החינוך, היא לטפח בוגרים ערכיים, בעלי ידע מיומנויות, שיאפשרו להם לעצב את זהותם ולהתפתח כאנשים משכילים בעלי חוסן חברתי ורגשי. לימודי התנ"ך אמורים לקדם מטרה זו. החל משנת הלימודים תשפ"ג, כיתות י' ילמדו את לימודי התנ"ך בדרך שתאפשר להם בחירה גדולה יותר, עבודה תהליכית, חיזוק הידע, ערכים, מיומנויות והגדרה מחודשת של התוצרים הנדרשים מהתלמידים. לקריאה נרחבת על הרפורמה הרציונל ועקרונותיה, ניתן לקרוא כאן.

עקרונות הרפורמה אשר יובאו להלן נוגעים במישרין לתחום הדעת תנ"ך.

הלמידה מתחלקת לשני שלבים:

שלב א' - לימודי יסוד: לימודי תשתית של תחום הדעת בהיקף של 5 ש"ש על פי תכנית הלימודים הנדרשת והמותאמת להתחדשות הלמידה.

שלב ב' - לימודים מתקדמים: כתיבת עבודה בהיקף של 1 ש"ש

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

הווה אומר, ששעות הלימוד הייעודיות לתחום הדעת תנ"ך ממלכתי, נשמר ומחייב.

א. לימודי היסוד של תנ"ך בכיתות י' – י"א.

בלימודי היסוד יבחר המורה בליווי המנהלים, נתיב אחד מתוך שלושת נתיבי ההוראה, למידה והערכה.

הנתיבים האפשריים:

1א. נתיב למידה מתחדשת

2א. נתיב למידה דיגיטלית

3א. נתיב מורים שותפי פיתוח

1א. נתיב למידה מתחדשת

בנתיב [הלמידה המתחדשת](#), יוכלו המורים לכוון את הוראתם ואת למידת התלמידים לרמה המקצועית הנדרשת, תוך שמירה הן על הסטנדרט והן על האוטונומיה שלהם, בתכנון הלמידה ההוראה והערכה בדרך מיטבית.

המורים מוזמנים לבנות תהליכי הוראה למידה והערכה מותאמים להם ולתלמידיהם, תוך מתן דגש על קידום יכולות התלמידים [ומיומנויות](#) הלמידה שלהם. [הצעה](#) לתכנון הוראה למידה והערכה ניתן לראות בקישור. התלמיד נדרש ל 6-8 משימות הערכה, אותם ישבצו המורים לבחירתם לאורך כל תהליך הלמידה. 3 – 5 משימות בית ספריות, המהוות 40% מהציון, תינתנה על ידי המורה ותשמנה להערכה פנימית. 3 משימות, המהוות את 60% הנותרים, תהיינה לבחירה של המורה מתוך מאגר המשימות, והן תועלנה לבקרה חיצונית. שלוש המשימות לבקרה חיצונית כוללות מבחן שמשקלו 30%, משימה שיתופית שמשקלה 15% ומשימה עצמית שמשקלה 15%. לרשות המורים יעמדו דגמים מגוונים ותבניות לתהליכי ההערכה. ראה [בסרטון](#). הדגמים והמשימות השונות, בשילוב הנחיות מפורטות, ישלחו במהלך הקיץ ויפורסמו באתר תנ"ך ממלכתי.

[המבחן](#) שיינתן לבקרה חיצונית, תכניו מבנהו ועקרונות מנחים לבנייתו, ניתן בקישור המצורף.

כמו כן צוות ההדרכה אסף למענכם, דוגמאות למשימות בית ספריות, לשימושכם "לא בשמים היא...". אותו תמצאו באתר תנ"ך ממלכתי בלשונית "התחדשות הלמידה".

[טבלת](#) תכנון ההוראה למידה והערכה, יסייעו בידי המורה להיערך נכונה לתהליכים אלה בקורסי היסוד. צוות ההדרכה יסייע לצוות המקצועי בבניית תכנית ה.ל.ה האישית שלכם. [טבלת](#) תכנון ה.ל.ה ריקה בקישור המצורף.

אנא, עקבו אחר עדכונים והנחיות באתר תנ"ך ממלכתי.

מדינת ישראל
משרד החינוך

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' מורשת

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

א2. נתיב הלמידה הדיגיטלית

תכנית "מבראשית" נותנת מענה לנתיב הלמידה הדיגיטלית, בקורסי היסוד, ברפורמת התחדשות הלמידה. תכנית מבראשית, פועלת זו השנה השישית, עוד קודם הגעתה של רפורמת ההתחדשות בלמידה והנתיב הדיגיטלי כחלק ממנה.

הלמידה בתוכנית "מבראשית", מבוססת על פלטפורמה מתוקשבת ייעודית, המאפשרת יצירת חוויה לימודית משמעותית. פלטפורמה זו משלבת בין למידה אישית מתוקשבת ומותאמת לתלמיד לבין שמירה על המסגרת הלמידה בכיתה. כל נושא בתוכנית הלימודים נלמד בשילוב בין למידה מקוונת ולמידה פנים אל פנים. בתכנית "מבראשית", תהליכי ההוראה הלמידה וההערכה, מקבלים פנים אחרות ומגוונות, ואינם כאותם תהליכים בהוראה הקונבנציונלית המוכרים. המורה מעצב את ההוראה בהתאם לשיקוליו והופך למנחה. התלמיד לומד באופן עצמי את התכנים והמידע בטקסט, וההערכות להבניית הידע, הן מסכמות ומעצבות כאחד.

המורים הלוקחים חלק בתכנית "מבראשית", זוכים למערך ליווי ותמיכה מקצועיים של מדריכי מפמ"ר, והן בפיתוח מקצועי ייעודי לפני תחילת השנה ובמהלכה.

לפרטים נוספים ולהרשמה לתכנית "מבראשית", ופיתוח מקצועי ייעודי, ניתן לפנות למדריכה הארצית האמונה על התכנית מיקה יצחקי mika656@gmail.com

א3. נתיב למידה של מורים שותפי פיתוח

נתיב הלמידה של מורים שותפי פיתוח, מזמין אתכם המורים לבנות תכנית הוראה למידה והערכה חדשנית וייחודית לבית הספר. התכנית הייחודית והחדשנית שתבנה על ידי הצוות המקצועי, מתבססת על תכנית הלימודים הנדרשת בתנ"ך. התכנית מזמנת ארגון מחדש של תהליכי ההוראה הלמידה והערכה. התכנית מאפשרת בחירה והזדמנויות לצוות המקצועי, להביא לידי ביטוי מאווים, יצירתיות, חדשנות ויוזמות, תוך כדי מתן גיוון בדרכי ה.ל.ה, המשלבים סדר חשיבה גבוה, מיומנויות גנריות ודיסציפלינריות ופרקטיקות שונות.

נתיב זה, מבוסס ומוכר למורים שהובילו את תכנית תמ"ר וחלוצי הערכה בתנ"ך בשנים הקודמות.

המורים הלוקחים חלק בנתיב הלמידה של מורים שותפי פיתוח, זוכים ליווי ותמיכה מקצועיים של מדריכי מפמ"ר, והן בפיתוח מקצועי לפני תחילת השנה ובמהלכה.

מדינת ישראל
משרד החינוך

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' מורשת

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

הבקשה להצטרף לנתיב הלמידה של מורים שותפי פיתוח, ואישורה הפדגוגי של התכנית הייחודית על כל מרכיבי הה.ל.ה, ישלחו באמצעות המערכת הדיגיטלית המשרדית.

לפרטים נוספים ודרכי הרשמה ופיתוח מקצועי לנתיב הלמידה של מורים שותפי פיתוח, ניתן לפנות אל המדריכות האמונות על נתיב זה.

מיטל הדדי Meytal.hadady@gmail.com

דנה דוידסון Dana4ast@gmail.com

ב. העבודה המסכמת

בתום ההוראה למידה והערכה בקורסי היסוד בכיתות י' –י"א, תתבצע כתיבת [העבודה המסכמת](#). העבודה המסכמת מהווה שלב המסכם את תהליכי הלמידה בתחומי המח"ר. העבודה המסכמת מאפשרת לתלמידים לבחור, לחקור ולהביא לידי ביטוי את יכולותיהם ועמדותיהם בכתב ובעל פה, את הידע [המיומנויות](#) והערכים שצברו במערכת החינוך. העבודה תוערך על ידי בוחן חיצוני. כתיבת העבודה תהיה בהיקף של 1 ש"ש בכל תחום דעת, ותעשה בכיתה במסגרת השעות שנועדו לכך בבית הספר.

המורים ילוו את קבוצות התלמידים בתהליך הכנת העבודה על כל שלביה, ויממשו את עבודתם.

כתיבת העבודה המסכמת יכולה להיות בשני נתיבים. הנתיב הרב תחומי והנתיב הבינתחומי.

ב1. נתיב העבודה הרב תחומית

עבודה רב-תחומית, הינה עבודה החוקרת נושא מנקודות מבט של תחומי דעת נפרדים זה מזה. העבודה כוללת ארבעה פרקים נפרדים בארבעה תחומי הדעת. קבוצת תלמידים בין 2-3, יבחרו בעזרת המורים המלווים, שאלה בה יעסקו באותו רעיון גדול. שאלה זו תנוסח ותיחקר על ידיהם בארבעה תחומי דעת.

בכל תחום דעת, התלמידים יבחרו את הטקסטים העוסקים בשאלה, ינתחו ויפרשו אותם תוך שימוש [במיומנויות](#) למידה שרכשו (אוריינות שפתית, אוריינות מידע, חשיבה ביקורתית, מסוגלות עצמית, מעורבות קבוצתית). כל פרק בעבודה יכלול את שיקולי הדעת לבחירת הטקסטים, השאלות שעלו ממנו ניתוחו והסקת מסקנות. בסוף תהליך הכתיבה הדיסציפלינרית, יחברו התלמידים את העבודות לכלל עבודה אחת סופית. העבודה הסופית תכלול מבוא המסביר את בחירת הנושא וסיכום עם הבעת העמדה האישית ונימוקה. מחוון מפורט על העבודה, הידע והמיומנויות, יינתן במהלך הפיתוח המקצועי תשפ"ג.

בסיום כתיבת העבודה יוערכו התלמידים על ידי המורה על מהלך הלמידה והתוצר הכתוב. הציון הפנימי על העבודה יורכב מארבעה ציונים שקיבלו התלמידים על הפרקים הדיסציפלינריים, ועל המבוא והסיכום.

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

העבודה תוגש לבדיקת בוחן חיצוני בכתב ובעל פה. הבודק יקבל לידי את העבודה ויראיין את התלמידים על עבודתם. הציון הסופי על העבודה ישקלל ב 50% את הציון הבית ספרי ו 50% את הציון של הבודק החיצוני.

ב2. נתיב העבודה הבינתחומית

עבודה בינתחומית הינה עבודה המחברת בין תחומי דעת שונים ויוצרת שלם חדש המורכב מהם. בנתיב זה יכתבו בין 2-3 תלמידים עבודה הכוללת חיבור בין תחומי הדעת.

ארגון שעות הלמידה לכתיבת העבודה על ידי בית הספר, יכולה להיעשות בשתי דרכים. אפשרות אחת היא שמורה אחד יעבוד עם קבוצת התלמידים ב 4 ש"ש. אפשרות שניה היא שתעשה חלוקת צוות המורים של כל תחומי הדעת לצמדים, כך שכל אחד מהצמדים משלב בין תחומי הדעת ועובד עם הקבוצה ב 2 ש"ש.

קבוצת התלמידים יבחרו שאלה שבה יעסקו באותו רעיון גדול. שאלה זו תיבדק ותחקר על ידיהם, תוך שימוש במינומנויות למידה שרכשו (אוריינות שפתית, אוריינות מידע, חשיבה ביקורתית, מסוגלות עצמית, מעורבות קבוצתית). המורה המנחה ילווה את התלמידים לאורך כל שלבי כתיבת העבודה מבחירת הטקסטים ועיבודם ועד לסיכום התוצר.

כל פרקי העבודה יכללו את שיקולי הדעת לבחירת הטקסטים, השאלות שעלו ממנו ניתוחו והסקת מסקנות. בסוף יחברו התלמידים את הפרקים השונים לכלל עבודה אחת סופית. העבודה הסופית תכלול מבוא המסביר את בחירת הנושא וסיכום עם הבעת העמדה האישית ונימוקה. מחוון מפורט על מבנה העבודה, הידע והמינומנויות, יינתן במהלך הפיתוח המקצועי תשפ"ג.

בסיום כתיבת העבודה, יוערכו התלמידים על ידי המורה על מהלך הלמידה והתוצר הכתוב. העבודה תוגש לבדיקת בוחן חיצוני בכתב ובעל פה. הבודק יקבל לידי את העבודה ויראיין את התלמידים על עבודתם. הציון הסופי על העבודה ישקלל ב 50% את הציון הבית ספרי ו 50% את הציון של הבודק החיצוני.

לקריאה רחבה על העבודה המסכמת, הרציונל, מטרותיה ועקרונותיה ניתן לקרוא כאן.

חוזר הנחיות והתאמות להתחדשות הלמידה עבור אוכלוסיות ייחודיות, ייצא מהמנהל הפדגוגי ויועלה במרחבים המקוונים של האגפים הרלוונטיים (שח"ר, עולים, חני"מ, לקויות למידה). עקבו אחר ההנחיות.

2. הגפ"ן – גמישות ניהולית פדגוגית

מערכת החינוך הישראלית מטמיעה בשנת הלימודים תשפ"ג את תכנית הגפ"ן – גמישות ניהולית פדגוגית. בית הספר, מקבל מעתה משאבים בסלים שונים לטובת העשייה החינוכית – לימודית בבית ספרו, ויכול להתאים את הדגשים, הצטיידות בית ספרית ואת התכניות אותם יפעיל, לאוכלוסיית התלמידים והמורים ולקהילה בהם הם פועלים.

אחד השינויים המרכזיים עבורנו הוא שינוי מתווה ההדרכה אליו היינו רגילים. ימי ההדרכה כפי שהתקיימו עד תשפ"ב, עוברים למתווה אחר, במסגרתו מנהל בית הספר רוכש את שעות ההדרכה המתאימה לבית ספרו בהתאם לשיקול דעתו והתעדוף שלו. שינוי משמעותי נוסף הוא העברתם של הקולות הקוראים מן המטה אל בחירת בתי הספר והרשויות מתוך תקציבם.

מדובר במהלך רחב מאד היוצא לדרך ומלווה באופן טבעי בהרבה מורכבויות, חששות וצורך בתקון והתאמה תוך כדי תנועה.

אנו נסייע בתהליכי ההוראה הלמידה והערכה אותם אתם מפעילים, תוך התאמה למסגרות החדשות. הפיתוח המקצועי וקהילות המורים ימשיכו לתת מענה פדגוגי למורים ולתמוך בהם. ביחד נבין את האתגרים ונסה למצוא להם פתרונות לשנה הקרובה בפרט, ולשנים הבאות בכלל.

3. תכנית הלימודים

בשל הנסיבות המיוחדות בשנתיים האחרונות, תכנית הלימודים הותאמה למצב ההוראה למידה וההערכה המיוחדים שנדרשו מאתנו בעת הזו. בשנת תשפ"ג [תכנית הלימודים](#), על חלקיה, והמיומוניות הייחודיות לתנ"ך, חוזרת לקדמותה. על העקרונות והוראת המקצוע ניתן לקרוא [כאן](#).

במסגרת לימודי היסוד בהתחדשות הלמידה, בחטיבה עליונה, [תכנית הלימודים](#) הותאמה ל-5 שעות הלימוד הנדרשות בתנ"ך. על מנת לשמור על המרקם השלם של תכנית הלימודים, הורדו פרקים מכל אחד מנושאי התכנית. כך שכל נושאי הלימוד בת"ל נלמדים, אם כי בצמצום בהתאם.

מחזור הלומדים בתשפ"ג כיתה י', תכנית הלימודים, ההוראה למידה וההערכה, תהינה בהתאם למתווה שהוצג לעיל בהתחדשות הלמידה.

מחזור הלומדים בתשפ"ג, כיתות י"א ו"ב, תכנית הלימודים, ההוראה למידה וההערכה, נשארים כפי שהיו עד כה, טרם החלת הרפורמה בהתחדשות הלמידה.

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

בחטיבת הביניים [תכנית הלימודים](#) נבנתה סביב [רעיונות גדולים](#) והישגים מצופים, ועל פרקי חובה ובחירה בהתאם. ההצעה לבנות את פרקי הלימוד סביב רעיונות גדולים, [והמיומנויות](#) הנדרשות בצדם, מאפשר לימוד הוראה והערכה דרכם, וכן שילוב למידה רב תחומית. רעיון גדול הינו נקודת מבט ומוקד, אשר בכוחו להעלות את הנושא לתובנת על, הנוגע לתחומי דעת ונושאים נוספים.

לרשותכם המורים עומדים אמצעים שונים, אשר יסייעו בידכם בתהליכי ההוראה והלמידה. [אתר תנ"ך ממלכתי](#), לחומרי הוראה ולמידה, הנותן מענה פדגוגי לפרקי הלימוד בתכנית הלימודים. [תיק תכניות לימודים](#), היכול לסייע בתכנון ההוראה והלמידה, תוך יצירת קשרים בין ידע מיומנויות וערכים, וכן הרחבות והעשרות שונות בתכנית הלימודים. כמו כן, [המרחב הפדגוגי](#) של משרד החינוך, הכולל שיעורים מוקלטים, [הדרייב הגדול](#), להעשרה והרחבה של תכנית הלימודים. כל אלה מהווים נדבך נוסף לצוות המקצועי, בתכנון ויישום תהליכי ההוראה והלמידה בכיתה ובבית.

צוות ההדרכה יהא זמין עבורכם לבנות את חומרי הלימוד והמיומנויות הנדרשות בהתאם.

4. לימוד התנ"ך מתוך ספר תנ"ך

בכל שלבי החינוך, החל בחינוך היסודי וכלה בחינוך העל יסודי, הלימוד מספר התנ"ך והטקסט התנכי במקור, נמצא במוקד השיעור. הספר, ההתמצאות בו ולימוד ממנו, מהווים חלק אינטגרלי והכרחי בכל שיעור בכל שלבי החינוך השונים. בחינוך היסודי, כיתות ב'- ג' ספר בראשית [במהדורה מיוחדת](#) בלבד. מכיתה ד' – י"ב, ההוראה והלמידה, יהיו מתוך ספר התנ"ך המלא.

אתר תנ"ך ממלכתי, עומד לרשותכם ולרשות תלמידכם, ויכול לסייע רבות בהתמודדות עם הטקסט המקראי על כל היבטיו, כגון הקראה מיטבית, פרשנות, תקציר חלוקה של הפסוקים לנושאים, הדגשת דמויות מקומות ואמצעים רטוריים נוספים ומגוונים.

5. אתר תנ"ך ממלכתי

[אתר תנ"ך ממלכתי](#) מהווה אתר רשמי ומוסמך של הפקוח על הוראת התנ"ך במשרד החינוך, בו תוכלו למצוא מידע מההיבט המנהלתי והפדגוגי כאחד של תחום הדעת.

באתר מפורסמים הנחיות ועדכונים שוטפים בכל היבטי תחום הדעת. יש להיכנס לאתר, ולהתעדכן בהתאם.

לאתר התווספו שני מוקדים נוספים האחד עוסק [בהתחדשות הלמידה](#) על כל היבטיה והשני [בחומרי הוראה למידה והעשרה](#).

האתר על חומריו וההיצע בו, יכולים לשמש בידכם בתהליכי ההוראה למידה וההערכה, ולקדם שימוש בחומרים איכותיים ייעודיים מתכנית הלימודים והן בחומרי למידה איכותיים שאתם המורים כותבים.

6. הכשרת מורים

א. מורים מנחים בחינוך העל יסודי

מיזם התנ"ך לקידום הוראת התנ"ך ומעמדו במערכת החינוך בחברה הישראלית, החל דרכו בשנת תשע"ט. המיזם נעשה בשיתוף קרן פילנטרופית בליווי הפקוח על הוראת התנ"ך והמזכירות הפדגוגית. המיזם מבקש לשכלל את מיומנויות הוראת התנ"ך ולסייע בידי מורים נוספים לפתח ולהוביל שיח זהות יהודית-ישראלית פלורליסטית באמצעות לימוד התנ"ך. המיזם כולל שתי שנות לימוד- שנה א' המתמקדת ביום לימודים, ושנה ב' מתמקדת ביישום הכלים במרחב הלימודי. פרטים נוספים על המיזם והצטרפות ניתן לקרוא [כאן](#).

ב. הכשרת מורים במוסדות להשכלה גבוהה

המצוקה ההולכת וגוברת של חסר במורים שהכשרתם תנ"ך בחינוך הממלכתי, נותנת את אותותיה. המוסדות להשכלה גבוהה ברחבי הארץ, ממשיכים לפתוח שעריהם לסטודנטים מורים ומסלולי הסבה, ללימודי התנ"ך בתחומם.

מסלולי הלימוד המוצעים במוסדות אלה: תואר ראשון ושני במקרא (BA ו-MA), תואר בוגר בחינוך (BEd) עם התמקצעות בתנ"ך, מסלול הרחבת הסמכה בתנ"ך, מסלול מ-טיץ' בתנ"ך.

בחרו את המקום והתכנית המתאימה לכם, באחד מהמוסדות להשכלה גבוהה וההכשרה האקדמיים הפזורים ברחבי הארץ: מכללת אורנים, אוניברסיטת בן גוריון בנגב, אוניברסיטת בר אילן, מכללת גורדון, אוניברסיטת חיפה, מכללת בית ברל, מכון כרם, מכללת דוד ילון, מכללת לוינסקי, מכון מופ"ת, מכללת סמינר הקיבוצים, האוניברסיטה העברית, אוניברסיטת תל אביב.

בפורטל לעובדי הוראה, ניתן לקבל פרטים בדבר [הלוואות מותנות לסטודנטים, תכניות ייחודיות להכשרת עובדי הוראה, הכשרה אקדמית לעובדי הוראה](#).

7. פיתוח מקצועי

א. מתווה הפיתוח המקצועי "רוח נכון..."

הפתוח המקצועי בהתאמה אישית של תנ"ך ממלכתי, "רוח נכון..." תנ"ך ממלכתי, הפך לנושא הדגל בפתוח המקצועי למורים. "רוח נכון..." נותן מענה מקצועי כלים פדגוגיים ומיומנויות, למורי תחום הדעת בהתאמה אישית. המתווה מאפשר בחירה אישית של המורה, מתוך פריסה רחבה כוללת ועשירה של תכני לימוד מיומנויות ושיח ערכי להוראה למידה והערכה בהתאם להעדפה ולצרכיו המקצועיים. כמו כן הבחירה היא גם בדרך הלמידה המתאימה לו, אם זו מקוונת, סינכרונית וא-סינכרונית, פנים מול פנים וימי עיון.

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

כמו בכל שנה, אנו מבקשים לקיים קמפוס קיץ בו יוכל המורה להתחיל את הכשרתו ופיתוחו המקצועי כבר בקיץ, לצבור שעות השתלמות, ולהיערך מקצועית לקראת התחדשות הלמידה, על היבטיה השונים בשנת תשפ"ג.

רישום והשתתפות בפיתוח המקצועי "ורוח נכון..." לשנת הלימודים תשפ"ג, יפורסמו באתר תנ"ך ממלכתי. בניית תכנית ההשלמות בהתאמה אישית תהיה בסיוע וליווי מדריך בתחום הדעת תנ"ך ממ'.

ב. "כוורת" - על יסודי

לקראת השקת הרפורמה להתחדשות הלמידה במקצועות המח"ר, הוקמה עבור מורי העל יסודי חט"ב והתיכונים, פלטפורמת למידה לפיתוח מקצועי, מקוונת חדשנית, במנות קטנות ובהתאמה אישית. בכוורת יחידות א-סינכרוניות מקוונות, מושקעות וידידותיות, של 3 שעות למידה עצמית בבית בכל זמן ומכל מקום, והמורה יכול לבחור לעצמו את התכנים שהוא חושב שיסייעו לו באופן מקצועי, תוך צבירת גמול. הפלטפורמה פתוחה עבור כלל עובדי ההוראה כבר עכשיו, ובהדרגה עולים בה יותר ויותר תכנים העוסקים בהענקת כלים למורים לעקרונות פדגוגיים, תפיסות חינוכיות ומיומנויות כמו: לומד עצמאי, למידה בינתחומית ורב תחומית, חשיבה וחקר, רעיונות גדולים, SEL בתחומי הדעת, מיומנויות כתיבה, המורה כמנחה, מיומנויות 2030 ועוד.

למורי המח"ר, לצד כלים בנושאים כלליים, יעלו יחידות קטנות של 3 שעות דיסציפלינריות שיכולות להעשיר את המורים ולסייע באתגרים, בהשראה ובעוד.

בנוסף במשושה המכונה "כאן מתחילים" ייחידות מקוונות ללמידה עצמית המסבירות והמבהירות את הרפורמה בצורה מאירת עיניים ומדויקת. ניתן ללמוד באמצעות הכוורת באחד מ4 ערוצים.

א. הערוץ הגמיש - המורה בוחר יחידות לפי צרכיו, רצונו ורצונותיו, בליווי מנטור המסייע למורה בדרכו, ומהווה כתובת אנושית לתמיכה, ועידוד. מסלול זה כבר פתוח ללמידה החל מתחילת יולי!

ב. הערוץ המשולב - מסלול המשלב בין יחידות ותכנים הנלמדים במסגרות אחרות (השתלמויות בית ספריות | פסגות | מפמרים | אחר) ויחידות מתאימות בכוורת, או יחידות לבחירת המורה בכוורת. ניתן יהיה לשלב יחידות כוורת בהשתלמויות בית ספריות. המסלולים המשולבים יתחילו לפעול בשנת הלימודים הבאה.

ג. הערוץ הממוקד - השתלמויות מקוונות מונחות של 30 שעות, לפי נושא/מסלול או תוכן מוגדר. מידע בנושא הערוצים הממוקדים בתחום הדעת ניתן לקבל מהמפמ"ר וצוות המדריכים.

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

ד. למידה עצמית, ללא גמול - פתוחה תמיד לכל מורה, 365 ימים בשנה 24/7.

מוזמנים להיכנס ולהתרשם מהפלטפורמה והעושר שמתחיל להיווצר ועוד ילך ויגדל, וחוויות למידה חדשנית ומהנה.

לסרטון הסבר [לחצו כאן](#)
להתרשמות מהסביבה [לחצו כאן](#)
להרשמה למסלול הגמיש בסמסטר קיץ [לחצו כאן](#)

ג. פיתוח מקצועי מקוון למורי היסודי

"**הכוורת**" הינו מרחב התפתחות אישי למורי החינוך היסודי. הלמידה ב"כוורת" מתקיימת בקמפוס מקוון וחדשני, בו יוכל המורה לבחור את המסלול המתאים לו בפיתוח המקצועי ובהתאם לצרכיו המקצועיים. למורי החינוך היסודי "בכוורת" שני ערוצי למידה:

✓ המסלול הגמיש של יחידות קטנות בנות 3 או 6 שעות מיומנויות למידה, פרקטיקות הוראה מגוונות וחדשניות, ללמידה מרחוק ומקרוב, ערכים ועוד.

✓ עסקאות חבילה - קורסים מקוונים מונחים של 30 שעות בתחומי דעת שונים ממוקדים בנושא מסוים.

הפיתוח המקצועי במסגרת ה"כוורת", מוכר לגמול השתלמות של אופק חדש. [לקטלוג](#) הכוורת, [אתר](#) הכוורת, [להרשמה](#) לכוורת, הצטרפות [לפייסבוק](#), [ואינסטגרם](#).

ד. מצפן- מערכת לניהול הפתוח המקצועי

בשנת הלימודים תשפ"ג, תיפתח מערכת מצפן, מערכת חדשה לניהול הפיתוח המקצועי. המערכת מחוברת למערכות ניהול ידע של המשרד ותאפשר תכנון וניהול תהליכי הפיתוח המקצועי מבוססי נתונים ומתאמים לצרכי בית הספר כארגון ועובד ההוראה כפרט.

ההרשמה של כל מורה לתהליכי הפיתוח המקצועי תהיה דרך פורטל עובדי הוראה במרחב פיתוח מקצועי והדרכה. עובד ההוראה ייכנס באמצעות ההזדהות אחידה, ויוצע לו מגוון אפשרויות הלמידה המותאמות לצרכיו, בהתאם למקצוע ההוראה, התפקיד והשיוך המוסדי.

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

ה. חובת ההשתתפות בפיתוח המקצועי

הפתוח המקצועי, מאפשר למורה להיות חלק מקהילת מורים לומדת. קהילה המאפשרת לרכוש כלים ומיומנויות נדרשות בתהליכי ההוראה למידה והערכה, בהתאמה לצרכים הנדרשים בכל אחד מהיבטים אלה.

חובת ההשתתפות בפיתוח מקצועי חלה על המורים הבאים:

- ✓ המורים המשתתפים בנתיב הדיגיטלי "מבראשית". אלה מהווים קהילת מורים לומדת, היוצרת במשותף דרכי הוראה למידה והערכה ייחודיים, בהתאם לדרישות נתיב זה.
- ✓ המורים המשתתפים בנתיב שותפי פיתוח. אלה מהווים קהילת מורים הלומדת יחדיו, היוצרת במשותף דרכי הוראה למידה והערכה ייחודיים וחדשניים בהתאם לדרישות נתיב זה.
- ✓ השתתפות בפיתוח מקצועי בתחום הדעת, היא תנאי הכרחי להשתתפות בתהליכי ההערכה והבקרה בתחום הדעת, בהתאם לנתיבי התחדשות הלמידה.
- ✓ השתתפות בפיתוח מקצועי בתחום הדעת, היא תנאי הכרחי להשתתפות בהערכת בחינות הבגרות.
- ✓ השתתפות בפיתוח מקצועי בתחום הדעת, היא תנאי לאישורו של מורה בוחן בבית הספר.
- ✓ מורה המלמד יחידות מורחבות בתנ"ך.

ו. ימי עיון תשפ"ג

בשנת תשפ"ב, הצלחנו לקיים מספר ימי עיון ייחודיים במתכונתם ובתוכנם. די להזכיר את יום העיון שקיימנו לפני פסח, הנמשך כשבועיים ימים, בו חוינו עושר ומגוון של תכנים מתחומים שונים, ללמידה והנאה. ימי העיון המקוונים הללו, מאפשרים לנו להרחיב ולהגדיל עוד ועוד את מעגל קהילת המורים הלומדת בתנ"ך. "וועידת התנ"ך" שהתקיימה זו השנה הראשונה, אפשרה לנו המורים לתנ"ך להיות חלק ולחוות פנים מול פנים את המפגש של החברה ישראלית על גווניה השונים עם התנ"ך. בשנת תשפ"ג, נמשיך ונקיים את ימי העיון המקוונים בצד ימי העיון פנים מול פנים עד כמה שזה יתאפשר לנו. פרטים יפורסמו באתר תנ"ך ממלכתי.

8. החינוך היסודי

א. תכנית הלימודים

שנת תשפ"ב הייתה בסימן הדבקת פערים לימודיים הכרחיים במקצועות הליבה, ואלה דחקו את לימודי התנ"ך ובמקומות מסוימים אף ביטלו אותם. ישנה הבנה לצורך להשלמת פערים במקצועות הליבה, יחד עם זאת בנסיבות אלה ייווצר גם פער בידע ובמיומנויות שנועדו לכל שכבת גיל ושכבות הגיל הבאות אחריה. להזכיר כי ת"ל הלימודים בחינוך היסודי, בנויה על רצף כרונולוגי מכיתה ב' ועד כיתה ט'. תכנית הלימודים

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

בכל חטיבת גיל נשענת ומתבססת על הקודמת לה. הלימוד אינו ספיראלי כבעבר כך שלימוד חסר של תכנית הלימודים, ייצור פער לבוגר המערכת בכלל בתחום הדעת תנ"ך.
בקישור [הצעה](#) למיקוד תכנית הלימודים. חומרי הוראה ולמידה לפרקים אלה מופיעים [באתר תנ"ך ממלכתי](#).
כמו כן ההמלצה היא לבנות את ההוראה והלמידה בפרקי הלימוד הנדרשים, סביב רעיונות גדולים/נושאים מרכזיים. כך הידע והמיומנויות בפרקי הלימוד ילמדו בהקשר לרעיונות ונושאים אלה.
צוות ההדרכה, האמון על החינוך היסודי, עומד לרשותכם ויסייע בידיכם בבניית תכנית עבודה בתחום הדעת בהתאם לצרכי בית הספר. פרטיו, באתר תנ"ך ממלכתי.

ב. תכנית הלימודים בכיתה א'

השעה המומלצת ללימוד תנ"ך בכיתה א', יכולה להוות "שעת סיפור" מתוך סיפורי התנ"ך. שעת סיפור זו תחשוף בפני התלמידים סיפורים נבחרים מספר בראשית, אשר בכוחם ליצור שיח ערכי בסוגיות משמעותיות ורלוונטיות בחיי התלמידים. הצעות לסיפורים ולדרכי ההוראה שלהם ניתן למצוא [בתכנית הלימודים](#) (עמ' 14-15).

ג. קבלת ספר "בראשית" בכיתה א'

בתי ספר רבים, בוחרים לקיים את טקס קבלת ספר התורה הראשון בסמוך לחג השבועות, לקראת סיומה של כיתה א'. ההיערכות הרבה לטקס בסוף כיתה א', מאפשרת את הלימוד השוטף בכיתה ב'. מתן ספר [בראשית](#) במהדורה המיוחדת, המתאים לתלמידים המתחילים את תהליך הקריאה, ניתן בטקס זה. ספר זה משמש את התלמידים בלימוד התנ"ך בכיתות ב'-ג'.

9. החינוך העל יסודי

א. חטיבת הביניים

1א. [תכנית הלימודים](#)

שנת תשפ"ב הייתה בסימן השלמת פערים לימודיים הכרחיים במקצועות הליבה. מטבע הדברים אלה דחקו את לימודי התנ"ך.

כזכור תכנית הלימודים היא כרונולוגית מכיתה ב' ועד כיתה ט', והיא אינה ספירלית כבעבר. יצירת פערים וחסרים בידע של תלמידי חטיבת הביניים בתנ"ך, יהיו מנת חלקם של בוגרי המערכת בכלל בתחום הדעת. לנו כמורים יש אחריות גדולה ללימוד המקצוע בכלל ולידע ולמיומנויות בתנ"ך בפרט.

לפניכם [הצעה](#) למיקוד, לפרקי החובה ולפרקים ללמידה רב תחומית. הלמידה תתמקד סביב רעיונות גדולים/נושאים מרכזיים. כך הידע והמיומנויות בפרקי הלימוד מקבלים משמעות וילמדו בהקשר לרעיונות/נושאים אלה. חומרי הוראה ולמידה לפרקי הלימוד מופיעים [באתר תנ"ך ממלכתי](#).

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

צוות ההדרכה, האמון על החינוך העל יסודי, עומד לרשותכם ויסייע בידיכם בבניית תכנית עבודה מתכנית הלימודים בתחום הדעת, בהתאם לצרכי בית הספר. פרטי צוות ההדרכה באתר תנ"ך ממלכתי.

א. הערכות חלופיות

יש לתת מקום להערכות חלופיות ומגוונות, בתהליכי ההוראה הלמידה וההערכה. הצעות לדרכי הערכה מגוונות ומחווך להערכה ניתן לקרוא [בתכנית הלימודים](#) בעמודים 32-30. הערכות חלופיות אלה, יתנו היבטים לימודיים וחוויתיים לתחום הדעת, ויהווה מסד והכנה לחלופות ההערכה שתידרשנה מהתלמידים במסגרת התחדשות הלמידה בחטיבה העליונה.

ב. חטיבה העליונה

1. [תכנית הלימודים](#)

שנת תשפ"ב הייתה בסימן של השלמת פערים במקצועות הליבה. כמו כן ההחלטה על בחירה של מקצוע אחד בלבד להערכה חיצונית והיתר להערכה חלופית, הקלה מאד על בתי הספר בהתמודדות עם האתגרים שהציבה שנה זו. לימוד תחום הדעת להערכה פנימית יצר בבתי ספר רבים הזדמנות לתהליכי ה.ל.ה אחרים. התוודענו לדוגמאות מבורכות ונפלאות שהסבו גאווה גדולה בכם, מורי התנ"ך, על שמירת המהימנות המקצועית על אף האתגרים והנסיבות.

שנת תשפ"ג היא בסימן התחדשות הלמידה. תכנית הלימודים חזרה למתכונתה המקורית, על פרקי הלימוד והנושאים השונים בה. [מיקוד](#) פרקי הלימוד והמיומנויות הנדרשות, בכל אחד מנתיבי היסוד ללמידה הוראה והערכה. הסבר והרחבה לנתיבים השונים ראה לעיל.

החלוקה ל 70% ו 30% שהייתה נהוגה בתכנית הלימודים, [ומיקוד](#) פרקי הלימוד והמיומנויות הנדרשות, רלוונטיים אך ורק לתלמידי י"א וי"ב בשנת תשפ"ג ותשפ"ד. כך גם ההערכה החלופית וההערכה הפנים בית ספרית.

ב. הערכה חלופית 30%

ההערכה החלופית במסגרת ה 30% רלוונטית לתלמידי י"א וי"ב בשנת הלימודים תשפ"ג ותשפ"ד. ההערכה החלופית מחולקת לשני חלקים, 15% כל אחת. האחת חובה והשנייה נושא אחד מתוך שני הנושאים המוצעים, לבחירתו של המורה. ההצעה ללימוד והערכה מופיעה בתכנית הלימודים עמ' 35-36. פרקי הלימוד במסגרת ה 30% מחייבים למידתם בכיתה. לא ניתן להמיר את שעות ההוראה והלמידה המוקצות ל 30% וללמד בהן את פרקי ה 70%.

הצעות לדרכי הערכה מגוונות ומחווך להערכה, ניתן לקרוא בתכנית הלימודים בעמודים 32-30.

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

- ✓ המחווון להערכה החלופית, מחייב ומהווה תנאי לעמידה בדרישות תחום הדעת
- ✓ יש לשמור ולתעד את ההערכות החלופיות, לכל דרישה של המשרד והפקוח על הוראת תחום הדעת. הפקוח ימשיך לבקש את ההערכה החלופית על מנת לעמוד מקרוב לביצועה ואיכותה, באופן בו יבחר, לוודא יישום ההנחיות הנדרשות בתחום הדעת
- ✓ יש להקפיד על ממוצע ציונים ריאלי ותואם את שאר הישגיו של התלמיד, על מנת שלא ייווצר פער בין ההישגים במסגרת ה-70% לבין זו של ה-30%.
- ✓ הערכה חלופית ייחודית ומיוחדת, בגינה המורה מבקש תשלום, חייבת להיות על שני מרכיבי ה-30%, הכוללת עבודות חקר בזעיר אנפין על כל אחד מהנושאים בצידה, ומחויבת בליווי מדריך מפמ"ר לאורך כל השנה בהכנתה ויישומה. האישור לתשלום על ההערכה החלופית הייחודית, יינתן על ידי אגף הבחינות, עם חתימתו של מנהל בית הספר והמורה על עבודות החקר. חתימה זו של מנהל בית הספר והמורה, מעידה על עמידה בתנאי [המחווון](#) המקצועי והמחייב.

ב3. הערכה פנים בית ספרית

בחירת הערכה פנים בית ספרית מזמנת לצוות המקצועי הזדמנויות לדרכי הוראה למידה והערכה מגוונות לבחירתו של המורה ובהתאם לתלמידיו. הערכה פנים בית ספרית זו, היא מרכיב משמעותי בשקלול ציון הבגרות שמקבל התלמיד בתחום הדעת. לכן עלינו לשמור על מהימנות, אמינות ומקצועיות ההערכה, לבל תהא זילות בה. היושרה המקצועית שלנו כמורי תנ"ך, ומובילי תחום הדעת עומדת כאן למבחן.

שמירה על העקרונות המנחים הערכה זו באשר תהיה, תוודא מהימנותה אמינותה ומקצועיותה. היינו, יש ללמד את כל תכנית הלימודים בהתאם למיקוד המוצע, ולקיים הערכות שונות ומגוונות בהתאם לבחירת ושל המורה, כפי שעשינו עד כה לקביעת הציון של התלמיד בתחום הדעת.

ההערכה המסכמת הבית ספרית, מהווה אחת מההערכות השונות אשר ניתנו לכל אורך הלימוד, ואמורה לשקף ולסכם את הלמידה הכוללת בתחום הדעת. מקומה ומשקלה של הערכה זו בסך מרכיבי ההערכה, כמוה כאותה "מתכונת" שהיינו נוהגים לערוך לקראת הערכה חיצונית, קרי בחינת הבגרות.

יש לוודא כי כל הערכה פנים בית ספרית מסכמת אשר נבחרה, עומדת בקריטריונים ובעקרונות המנחים בהתאם [למתווה](#) הנדרש. רוצה לומר, שמונה פרקים שונים מתוך תכנית הלימודים ובהתאם לייצוגם בהערכה חיצונית מסכמת (שלושה פרקים מבראשית, שני פרקים משמות, שני פרקים משני נושאי חתך, ופרק להבנה וניתוח).

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

ככלל, יש לשמור את אקסל הציונים ואת המחווין - התייעוד של כלל מרכיבי ההערכה שעל פיהם נקבע הציון. כמו כן, על בית הספר לשמור מגוון של עבודות ברמות ביצוע שונות לצורכי בקרה ומשוב.

צוות ההדרכה עומד לרשותכם, ויסייע בידיכם ליצירת תכנית עבודה ומתווה הוראה למידה והערכה, בהתאם לצרכים נדרשים בבית הספר.

10. בחינות הבגרות בשנת הלימודים תשפ"ג

א. מבנה בחינת הבגרות בהיקף 2 יחידות לימוד בשאלון 70% לנבחנים אינטרניים בשנת תשפ"ג, לתלמידי י"א וי"ב עדיין ניתנת האפשרות לבחור מאשכול מורשת חברה ורוח אילו מבחנים יהיו להערכה חיצונית ואילו יהיו להערכה פנים בית ספרית. מבנה השאלון להערכה חיצונית בהתאם לתכנית הלימודים, ומתווה ההערכה הפנים בית ספרית בהתאם ל**מיקוד**, מופיעים באתר תנ"ך ממלכתי. להזכירכם, הטקסט המקראי המצולם לא יופיע בגוף הבחינה, אלא אך ורק בקטע להבנה וניתוח. מתוך כוונה לבסס את מיומנות ההתמצאות בתנ"ך כחלק בלתי נפרד הכרחי ונדרש בלימודי התנ"ך.

ב. בחינת הבגרות בהיקף 2 יחידות לימוד בתכנית 30% ו 70% שאלון מותאם בשנת תשפ"ג, תלמידי י"א וי"ב הזכאים למבחן מותאם, בהתאם לאישור מועדת ההתאמות המחוזית יהיו זכאים לבחירה רחבה יותר והפחתה במספר הסעיפים שעליהם לענות. להזכירכם, פרקי הלימוד והיקף תכנית הלימודים לנבחנים במבחן המותאם, זהים לפרקי הלימוד והיקף תכנית הלימודים הנדרשים מכלל התלמידים. מבנה השאלון למענה במבחן מותאם, מופיע באתר תנ"ך ממלכתי.

ג. בחינה מתוקשבת בהיקף 2 יחידות לימוד בשאלון 70% לתלמידים בעלי התאמות לימודיות הבחינות המתוקשבות, הן גרסה וירטואלית לבחינות בגרסת הנייר. הן נועדו לתת מענה למנעד רחב של דרכי היבחנות כדוגמת הקראת שאלון, שעתוק, הקלדה על גבי מחשב והכתבה לבוחן ניטרלי. בצד הסיוע לתלמידים הזכאים לדרכי היבחנות נוספות, הן מאפשרות לצוות המקצועי לתת מענה הולם למגוון ולריבוי ההתאמות הלימודיות של תלמידיו.

תלמידי י"א וי"ב בתשפ"ג, הזכאים להתאמות לימודיות ובגינן למבחן מתוקשב, ייגשו לבחינה המתוקשבת בהתאם לתכנית הלימודים וההנחיות במועד הבחינה.

על בית הספר והצוות המקצועי, להיערך לקראת הבחינות המתוקשבות לבעלי התאמות לימודיות. יש להקפיד על תרגול שוטף בדרכי ההיבחנות המקוונות לאורך כל השנה, ולא רק בזמן ההדמיה ומועדה של בחינת הבגרות כפי שיקבעו לתחום הדעת.

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

ד. בחינות בעל פה

תלמידי י"א וי"ב בתשפ"ג, העומדים בקריטריונים להיבחן בעל פה, זכאים לקבל התאמה זו בדרכי ההיבחנות. ההיבחנות תעשה בהתאם ל**נהלים**, על תנאיה והזמן הקצוב לה. הזכאות להיבחנות בעל פה של התלמידים ידועה כבר בתחילת השנה. אנו מבקשים מבית הספר ומהצוות המקצועי להיערך למבחן המסכם מבעוד מועד ולא לחכות להיערכות סמוך למועד הבחינה. יש להיערך למספר הבוחנים הרשאים לבחון בעל פה ולאישורם, בהתאם לקריטריונים הנדרשים. בעת מחסור בצוות מקצועי הרשאי לבחון בעל פה, יש ליצור קשר עם בתי ספר סמוכים כדי לתאם בוחנים בעל פה, או בצוק העיתים, אף לנייד מורים ותלמידים לצורך זה. אין באמתחת הפקוח מאגר של בוחנים נגישים, היכולים לבחון בעל פה, ולהיענות לצורך זה בבתי הספר. הפקוח יכול לסייע באישור בוחנים בעל פה במקרים חריגים בלבד. לכן היערכות בית הספר והצוות המקצועי נחוצה והכרחית כבר בתחילת שנת הלימודים. בהתאם להנחיות של אגף הבחינות, מורים הבוחנים בעל פה, חייבים להירשם **למאגר המומחים של המרב"ד** מבעוד מועד. מכיוון שתהליך אישור הבוחנים אורך זמן, המלצתנו היא להירשם למאגר המומחים כבר בתחילת שנת הלימודים. הוקרת תודה לכל צוותי המורים הנרתמים לסייע בהיערכות זו, ובכך מאפשרים לכל התלמידים, אינטרנים ואקסטרנים כאחד, לממש את זכותם זו.

ה. בחינת הבגרות בהיקף 2 יחידות לימוד לעולים חדשים

תכנית הלימודים לעולים חדשים (עמ' 43), זהה לתכנית הלימודים **והמיקוד** לתלמידים וותיקים. תכנית לימודים זהה, מאפשרת לצוות המקצועי ללמד את העולים החדשים הנמצאים בכיתת הוותיקים, בהתאמה ובמענה הולם לצרכיהם ודרכי ההיבחנות. בחינת הבגרות המיועדת לעולים, תמשיך ותתקיים **בשאלון** נפרד על מאפייניו והתאמתו לעולים החדשים. מבקשת לחזור ולהבהיר **שאין** שאלון מותאם בבחינת העולים.

התאמה ומתן מענה נוסף לצרכיהם הלימודיים, יעשו בשעות ייעודיות, להן זכאים העולים החדשים, או בשעות הפרטניות אשר תיועדנה לכך. בקישור המצורף ניתן לקרוא על **זכויות** תלמידים עולים הנבחנים בבחינות הבגרות.

ו. תכנית ההיבחנות 30 - 70 לתלמידי כו"ח

פרקי הלימוד והיקף תכנית הלימודים לנבחני כו"ח (כבדי שמיעה וחירשים) במבחן, זהים לפרקי הלימוד והיקף תכנית הלימודים הנדרשים מכלל התלמידים, בהתאמה לתלמידי כו"ח. **תכנית הלימודים** המותאמת היא ארצית, ומחייבת את כלל התלמידים הזכאים להיבחן בה. מבנה הבחינה והדרישות בה זהות למבנה הבחינה הכללית.

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

פרקי הלימוד להערכה חלופית, במסגרת ה 30%, מחייבים למידתם בכיתה. לא ניתן להמיר את שעות ההוראה והלמידה המוקצות ל 30% וללמד בהן את פרקי ה 70%. הרחבה והעמקה בהם, תעשה על פי כללי ההערכה החלופית. הצעות לדרכי הערכה מגוונות, מחוון להערכה, ניתן לקרוא [בתכנית הלימודים](#) בעמודים 30-32.

ז. הישגי בחינות הבגרות בבחינות החורף תשפ"ב

שנת תשפ"ב עמדה עדיין בסימן אתגרי הקורונה, ובחינות הבגרות על חוקי המענה המיוחדים ומיקוד תכנית הלימודים נעשו בהתאם. על אף האתגרים שנצבו בפניכם המורים, ניכר כי היערכותכם והכנת התלמידים לקראת הבחינה הייתה נאותה. המענה על השאלון העלה מספר [תובנות](#) וכמורים רצוי שניתן דעתנו עליהם בדרכי ההוראה למידה והערכה לאורך השנה.

ח. החממה הפדגוגית – למידה מצמיחה אדם

במסגרת החממה הפדגוגית, המזכירות הפדגוגית במשרד החינוך עודדה מרחבי למידה הוראה והערכה מגוונים, על מנת לתת מענה הולם למגוון תלמידים וצרכיהם. תלמידי י"א וי"ב בשנת הלימודים תשפ"ג ותשפ"ד, ימשיכו במסלולים הקיימים בהם החלו ללמוד. כאמור, לתלמידי י" בתשפ"ג מוצעים הנתיבים השונים במסגרת התחדשות הלמידה. הסבר והרחבה לנתיבים אלה, ראה לעיל.

1ח. בחינת הבגרות המתוקשבת עתירת המדיה 2 יח"ל

בשל מיעוט ניגשים לבחינות עתירות המדיה בשנתיים האחרונות, בחינת הבגרות עתירת המדיה לא תתקיים בשנת הלימודים תשפ"ג. מיעוט הניגשים אליה, אינו עומד בקנה אחד עם העלות הרבה בהכנתה ובהפעלתה. יחד עם זאת הכלי להכנת מבחן בשילוב מדיה נמצא בידכם, וניתן ליישמו בדרכי ההערכה בכיתה.

2ח. "מבראשית" - תכנית ממירה בגרות

תלמידי י"א וי"ב בשנת תשפ"ג, שהחלו את לימודיהם במסגרת תכנית "מבראשית", ימשיכו במתכונתה הנוכחית. תלמידי י" בתשפ"ג, שיצטרפו לתכנית "מבראשית", ילמדו לפי המתווה המוצע בנתיב הדיגיטלי במסגרת התחדשות הלמידה. הסבר והרחבה לנתיב זה ראה לעיל. המורים הלוקחים חלק בתכנית "מבראשית", מהווים חלק מקהילת מורים לומדת, וזוכים לליווי אישי ומקצועי לאורך כל השנה. עוד על [התכנית](#) והמדריכה האמונה עליה באתר תנ"ך ממלכתי.

מדינת ישראל
משרד החינוך

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' מורשת

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

3. תכניות תמ"ר

תלמידי י"א וי"ב בתשפ"ג שהחלו את לימודיהם במסגרת תכניות תמ"ר, ימשיכו במתכונתן הנוכחית. תכניות תמ"ר, מקדמות הוראה למידה והערכה של תכנית הלימודים בדרך החקר, ושמות לנגד עיניהן פיתוח מיומנויות הלומד העצמאי ומיומנויות דמות הבוגר הנדרשות במערכת.

המורים הלוקחים חלק בתכניות תמ"ר, מהווים חלק מקהילת מורים לומדת, וזוכים לליווי אישי ומקצועי לאורך כל השנה.

פרטים על התכנית [המתווה](#) בה, והמדריכה האמונה על התכנית, באתר תנ"ך ממלכתי.

תלמידי י" בתשפ"ג, ילמדו לפי המתווה החדש המוצע בנתיב " מורים שותפי פיתוח" במסגרת התחדשות הלמידה. הסבר והרחבה לנתיב זה ראה לעיל.

4. הטמעת פריטים מקדמי חשיבה ועמ"ר בבחינות החיצוניות

תלמידי י"א וי"ב בתשפ"ג, הניגשים לבחינה חיצונית והן להערכה פנים בית ספרית, מחויבים להטמעת שאלות עמ"ר. מטרתן ליצור ולזמן שיח ערכי ובסדר חשיבה גבוה, להבניית הידע בתהליכי ההוראה למידה והערכה בכיתה. שאלות העמ"ר בדרכי ההוראה למידה והערכה אינן עומדות בפני עצמן, אלא עומדות בזיקה ישירה אל הטקסט המקראי, נובעות ממנו, ויוצרות דיאלוג מרחיב ומעמיק בו.

על המחשבה העומדת מאחורי התהליך של [הטמעת העמ"ר](#), [שאלות העמ"ר](#) בתהליכי ההוראה למידה והערכה, ניתן לקרוא באתר תנ"ך ממלכתי.

במסגרת הפתוח המקצועי "ורוח נכון.." אנו מייחדים מקום נרחב לשאלות עמ"ר ושילובן בדרכי ה.ל.ה. פרטים באתר תנ"ך ממלכתי.

ט. בחינות הבגרות ביחידות המורחבות על פי תכנית 70-30

התחדשות הלמידה בקורסי היסוד, המאפיינת את שנת תשפ"ג, אינה נוגעת ליחידות ההגבר בתנ"ך. עולם כמנהגו נוהג. תכנית הלימודים, תהליכי ההוראה למידה והערכה נשארו כפי כשהיו קודם רפורמת התחדשות הלמידה. יחד עם זאת, שעות העידוד ליחידות ההגבר שניתנו עד כה דרך קול קורא, יינתנו מעתה ואילך דרך מערכת הגפ"ן. מערכת בה מנהל בית הספר מקבל תקציב, וממנו ניתן יהיה להקצות לפתיחתה והמשכה של מגמת ההגבר. זה מקומכם המורים לתנ"ך, לוודא ולהדגיש אל מול מנהל בית הספר, את חשיבות פתיחתה או המשכה של מגמת ההגבר.

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

לימודי ההרחבה בתנ"ך, מטרתם לאפשר הרחבה והעמקה ביחידות הלימוד מעבר ללימודי יחידות החובה. **תכנית הלימודים** ביחידות המורחבות, מתחלקת לשלושה נושאים מרכזיים, ופרקי הלימוד נלמדים בהקשר ובהתאם לנושא זה. הנושא "הולך כנגד הרוח" הוא להערכה חיצונית, ושני הנושאים האחרים, "מנהיגות במבחן", "שייכות וזרות", הם להערכה פנימית. ביחידות הפנימיות ניתנת בחירה וגיוון בהתאם לנטיית המורה המלמד, בכפוף לאישור המדריכה מטעם הפקוח, האמונה על לימודי ההגבר. להזכירכם, הטקסט המקראי המצולם לא מופיע בגוף השאלונים. זאת מתוך שאיפה להחיל את מיומנות ההתמצאות בתנ"ך, במסגרת הלמידה הוראה והערכה על כל התלמידים הלומדים תנ"ך במערכת.

בלימודי היחידות המורחבות יתרונות רבים: שתי יחידות החובה לתלמידי י"א וי"ב בשנת תשפ"ג, כבר נכללות במסגרת ההרחבה ל-5 יח"ל. כך גם היחידה וחצי בלימודי היסוד לתלמידי י' בשנת תשפ"ג. בנוסף שני נושאי היחידות המורחבות הן להערכה פנימית ונושא אחד בלבד הוא להערכה חיצונית. כמו כן, לימודי ההרחבה מזכות את התלמיד בבונוס של 25 נקודות במוסדות להשכלה גבוהה.

י. מועדי הבחינות ומספרי השאלונים על פי תכניות הלימודים לנבחנים אינטרנים

מועד	יחידות לימוד	אוכלוסיות היעד	שאלון 70%
חורף תשפ"ג	2 יח"ל	תלמידי י"א –אוכלוסיות מיוחדות בלבד	1261
		תלמידי י"ב	1261
	2 יח"ל עולים	תלמידי י"א –כיתות עולים בלבד	1264
		תלמידי י"ב	1264
קיץ תשפ"ג	2 יח"ל	תלמידי י"א	1261
		תלמידי י"ב	1261
	2 יח"ל עולים	תלמידי י"א	1264
		תלמידי י"ב	1264

1361	תלמידי י"א -יחידות מורחבות	5 יח"ל – יחידת "הולך כנגד הרוח"	

מועדי הבחינות קיומן ומתכונתן, יעשו בכפוף ובהתאם להנחיות שנדרש להם. פרטים יפורסמו באתר תנ"ך ממלכתי.

11. נבחני משנה ואקסטרניים

א. בחינת הבגרות בהיקף 2 יחידות לימוד לנבחני משנה ואקסטרניים
תכנית הלימודים 30-70 בהתאם לרפורמה לנבחני משנה ואקסטרניים, זהה לתכנית הלימודים לנבחנים אינטרניים לתלמידי י"א וי"ב בתשפ"ג. השוני הוא בדרכי ההערכה.
לנבחני המשנה ולאקסטרניים מתקיימים שני שאלונים. שאלון 1261 עוסק ב 70% מתכני הלימוד, ושאלון 1262 עוסק ב 30% הנותרים מתכנית הלימודים בהתאם ל מיקוד. תכנית הלימודים 30-70, מופיעה באתר תנ"ך ממלכתי. דוגמא למבנה בחינת הבגרות, שאלון לדוגמא תכנית 70% ושאלון לדוגמא תכנית 30%, ניתן לראות באתר תנ"ך ממלכתי.
להזכירכם, הטקסט המקראי המצולם, לא מופיע בגוף השאלונים, אלא אך ורק בקטע להבנה וניתוח. זאת מתוך שאיפה להחיל את מיומנות ההתמצאות בתנ"ך, הנדרשת בלימודי התנ"ך.

ב. בחינת הבגרות בהיקף 2 יחידות לימוד לנבחני משנה ואקסטרניים עולים
תכנית הלימודים 30-70 בהתאם לרפורמה לנבחני משנה ואקסטרניים זהה לתכנית הלימודים לנבחנים אינטרניים עולים. השוני הוא בדרכי ההערכה.
לנבחני המשנה ולאקסטרניים עולים מתקיימים שני שאלונים. שאלון 1264 עוסק ב 70% מתכני הלימוד, ושאלון 1252 עוסק ב 30% הנותרים מתכנית הלימודים. על מבנה הבחינה ניתן לקרוא באתר תנ"ך ממלכתי.
להזכירכם, הטקסט המקראי המצולם, לא מופיע בגוף השאלונים. זאת מתוך שאיפה להחיל את מיומנות ההתמצאות בתנ"ך, הנדרשת בלימודי התנ"ך.

ג. בחינות הבגרות ביחידות המורחבות לנבחני משנה ולאקסטרניים
תכנית הלימודים ביחידות המורחבות לנבחני משנה ואקסטרניים, זהה לתכנית הלימודים לנבחנים האינטרניים. השוני הוא בדרכי ההערכה.
לנבחני המשנה ולאקסטרניים ביחידות המורחבות מתקיימים שני שאלונים בהערכה חיצונית. שאלון 1361 עוסק ביחידת "הולך כנגד הרוח" 30% מתכני הלימוד, ושאלון 1362 עוסק ביחידות "שייכות וזרות" ו"מנהיגות במבחן", 70% מתכני הלימוד. דוגמאות לשאלונים אלה ניתן למצוא באתר תנ"ך ממלכתי.

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

להזכירכם, הטקסט המקראי המצולם, לא מופיע בגוף השאלונים, לנבחני משנה ואקסטרנים. זאת מתוך שאיפה להחיל את מיומנות ההתמצאות בתנ"ך, הנדרשת בלימודי התנ"ך.

ד. מועדי הבחינות ומספרי השאלונים על פי תכניות הלימודים לנבחני משנה ואקסטרנים

מועד	יחידות לימוד	אוכלוסיות היעד	שאלון 70%	שאלון 30%
חורף תשפ"ג	2 יח"ל	כלל נבחני המשנה והאקסטרנים	1261	1262
	2 יח"ל עולים	עולים חדשים – כלל נבחני המשנה והאקסטרנים	1264	1252
קיץ תשפ"ג	2 יח"ל	כלל נבחני המשנה והאקסטרנים	1261	1262
	2 יח"ל עולים	עולים חדשים- כלל נבחני המשנה והאקסטרנים	1264	1252
	5 יח"ל יחידות מורחבות	כלל נבחני המשנה והאקסטרנים	1362	1361

מועדי הבחינות קיומן ומתכונתן, יעשו בכפוף ובהתאם להנחיות שנדרש להם. פרטים יפורסמו באתר תנ"ך ממלכתי.

11. תכניות ופעילויות להעשרת הלמידה בתנ"ך

א. מוזיאון ארצות המקרא

א1. פעילויות וסיורי העשרה

שיתוף פעולה נרחב מתקיים בין הפקוח על הוראת התנ"ך לבין [מוזיאון ארצות המקרא](#). מוזיאון ארצות המקרא מציע סיורים [פעילויות](#) והפעלות חינוכיות ללמידה והעשרה, בנושאי תכנית הלימודים, לתלמידי החינוך היסודי ולתלמידי החינוך העל יסודי.

א2. משפט לימודי

פעילות מבורכת המתקיימת כבר כמה שנים במוזיאון ארצות המקרא, היא [משפטים חינוכיים](#). עם בחירתה של הסוגיה הלימודית או הדמות המקראית, נעשית למידה מרחיבה ומעמיקה בהובלת הצוות המקצועי בבית

מדינת ישראל
משרד החינוך

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' מורשת

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

הספר. התלמידים והצוות המקצועי נפגשים עם צוות משפטי מקצועי, להכנת משפט על כל מרכיביו. המשפט המבויס במוזיאון, בהובלת צוות המורים, תלמידים וצוות משפטי מקצועי הוא שיאו של תהליך הלמידה ההוראה וההערכה, שמתקיים בבית הספר. המשפט המבויס יכול להוות אחת מההערכות החלופיות הפנים בית ספריות.

פעילויות והפעלות אלה ניתן למצוא "על מדף" ההיצע של תכניות חינוכיות במסגרת הגפ"ן. אנשי החינוך במוזיאון עומדים לצדכם לתכנון הפעילויות בהתאם לצרכי בית הספר ותכנית הלימודים.

ג. "תורה נביאים... וכותבים!"

[התכנית](#) מבקשת ליצור שיח ודיאלוג אישי עם פרקי התנ"ך. מסגרת כתיבה זו מאפשרת לכל תלמיד לכתוב באופן חווייתי ויצירתי, את פרשנותו והתייחסותו האישית לסיפורי התנ"ך. התכנית מיושמת בחינוך היסודי ובחינוך העל יסודי.

העבודות בחינוך היסודי, תשמנה כערכה חלופית, במסגרת ההערכות בתחום הדעת. מחוון לעבודות חלופיות ניתן לראות [בתכנית הלימודים](#) (עמ' 22).

העבודות בחינוך העל יסודי, יכולות להוות חלק מההערכה הפנימית החלופית. בהתאם [למחונן](#) (עמ' 31) ההערכה החלופית הנדרש בתחום הדעת. העבודות הנבחרות מכל מחוז, זוכות לפרסום בספר המופץ לבתי הספר. אלה הזוכות במקומות הראשונים, מקבלים אות הוקרה ופרס במעמד ארצי מיוחד.

צוות ההדרכה עומד לרשותכם ויסייע בהתוויית התכנית והפעלתה בבית הספר. פרטי המדריכה האמונה על התכנית, באתר תנ"ך ממלכתי.

ד. חידון התנ"ך

קיומו של חידון התנ"ך העולמי לנוער ביום העצמאות הוא שיאה של היערכות ולימוד לאורך השנה. בכל שלב הנציגים לומדים באופן נרחב את פרקי התנ"ך, ומתמודדים לעלות לשלב הבא עד למעמד החידון העולמי.

תחושת גאווה גדולה כאשר נציגי התלמידים מהחינוך הממלכתי, מגלים בקיאות בתנ"ך, ומגיעים עד לשלבי הסופיים של החידון. זה המקום לציין ולהוקיר את פועלם של המורים המלווים את התלמידים, על מנת שיוכלו להגיע למעמד מכובד זה. בהוקרה והערכה לתלמידים ולמוריהם.

ההשתתפות בחידון התנ"ך מהווה זכות גדולה ללימוד התנ"ך ובקיאות בו. בנוסף ההשתתפות על שלבי השונים, מזכה את התלמיד בהטבות נוספות במסגרת לימודי התנ"ך בתיכון. על שלבי ההיערכות, חומרי

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

הלימוד, ההטבות למתמודדים ניתן לקרוא [באתר](#) משרד החינוך. פרטי המדריכה האמונה על חידון התנ"ך באתר תנ"ך ממלכתי.

ה. העשרות לימודיות - 929

שיתופי פעולה רבים יש לפקוח על הוראת התנ"ך במשרד החינוך לבין מיזם 929. מיזם 929 הנגיש את התנ"ך לחברה הישראלית בכללותה, ולראות בו כספר של כל אחד מאתנו. אין ספק שתפיסה זו של ספר התנ"ך והנגשתו לחברה הישראלית בכללותה, בידה לתמוך בהעלאת קרנו של ספר התנ"ך והדגשת חשיבות הלימוד בו בחינוך הממלכתי במערכת החינוך.

פיתוח ציר הזמן מגוון ועשיר בתוכנו, וכן יחידת העשרה ביחידות ההגבר, אשר מהווים נדבך להרחבה והעשרה בתהליכי ההוראה והלמידה, הסתיים. אלה בשלב ההרצה. עם סיום שלב זה נוכל לפרסם באתר תנ"ך ממלכתי ובאתר מיזם 929, לשימוש המורים.

פיתוח לחטיבת הביניים סדרת סרטונים "כל התורה על רגל אחת", בנושאים שונים מתכנית הלימודים, נמצאת בפיתוח. עם סיום הכנתם, נוכל לפרסם באתר תנ"ך ממלכתי ובאתר 929.

שתי תכניות קיימות ופועלות בבתי הספר, המעודדות גיוון הרחבה והעשרה בדרכי ה.ל.ה. האחת הזמנת מרצה בנושאים שונים, מתוך [מאגר המרצים](#) שמציע המיזם, בכפוף לתקציב המיועד לכך. השנייה היא פלטפורמה דיגיטלית בה התלמיד יכול ליצור דף [929 משלו](#), עם פוסט פרי עטו, ופוסט של כותבי 929 לפי בחירתו. אתם המורים מוזמנים לקחת חלק בפעילויות אלה, ולהיתרם בגיוון העשרה והרחבה לרווחתכם ולרווחת תלמידים בדרכי ה.ל.ה.

ו. החברה לחקר המקרא

החברה לחקר המקרא, שמה לעצמה לקרב את ספר הספרים לתלמידים תוך הדגשת חוויית הלימוד בו. מוצעות ארבע [תכניות העשרה](#) והרחבה לתכנית הלימודים בתנ"ך, הנלמדת במערכת:

קיומו של יום חידון תנ"ך בית ספרי, יום בו האקדמיה חוברת לתיכון, קיום סדנא חווייתית בהובלת אישיות מוכרת מתחומים שונים, וסדנת מנהיגות. לכל התכניות יש להגיש תכנית לאישור תכני ותקציבי.

אתם המורים מוזמנים לקחת חלק בפעילויות אלה, ולהיתרם בגיוון העשרה והרחבה לרווחתכם ולרווחת תלמידים.

מדינת ישראל
משרד החינוך

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' מורשת

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

12. מערך צוות ההדרכה בתנ"ך

צוות ההדרכה מסייע בדיכם המורים להיערך נכונה ובמקצועיות לקראת כל מה שנדרש מאתנו במערכת. זה המקום להוקיר ולהעריך את מסירותם ללא מיצרים, ופועלם מתוך אחריות ושליחות מקצועית, האופיינית להם, אל מול צוותי המורים. על כל אלה **תודה!**

שנת תשפ"ג, עם רפורמת ההתחדשות בלמידה ורפורמת הגפ"ן, מערך ההדרכה ישנה את פניו. אנו נצטרך לדייק ולהגדיר אחרת את הליווי הסיוע ואת המענה המקצועי המתאים לצוותים המקצועיים, בהתאם לנתיבי הבחירה בשלבי היסוד והן בשלב של העבודה המסכמת.

הפתוח המקצועי "רוח נכון.. " הקדים תמיד וימשיך לקדם מענה מקצועי לכל כיווני ההתחדשות המתרגשים ובאים, לצוותי המורים בסיועו ותמיכתו של צוות ההדרכה. אנחנו, צוות הפקוח וצוות ההדרכה כאן יחד אתכם, לכל מה שנדרש. רשימת צוות ההדרכה בחלוקה מחוזית, תכניות ייעודיות, תחומי אחריות, באתר תנ"ך ממלכתי.

כתמיד, אני מזמינה אתכם, ציבור המורים, לפנות אליי ישירות בכל שאלה ובעיה הקשורה לתחום הדעת. אשתדל להיענות לפנייתכם בהקדם האפשרי ולתת מענה במידת האפשר. צוות המדריכים הארציים האמונים על תחומים מקצועיים, עומד גם הוא לרשותכם לכל מה שיידרש.

שאו ברכה, והצלחה בעמלכם.

בהערכה רבה,

ענת צידון

מנהלת תחום דעת תנ"ך ממלכתי

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' מורשת

מדינת ישראל
משרד החינוך

הפקוח על הוראת המקרא

בחינוך הממלכתי

העתקים :

דרי מירי שליסל – יו"ר המזכירות הפדגוגית

מר יובל אוליבסטון - סגן יו"ר המזכירות הפדגוגית

גב' דסי בארי - מנהלת אגף א' לחינוך על-יסודי

מר דויד גל – מנהל אגף הבחינות

מנהלי מחוזות במשרד החינוך

מדריכי תנ"ך בחינוך הממלכתי